

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်

**မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်တွင်ကွင်းဆင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍သတင်းထုတ်ပြန်ချက်
အမှတ်စဉ် (၁၄/ ၂၀၁၆)**

၁။ မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်တွင်း ကိစ္စရပ်များအားစုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် ဦးယုလွင်အောင်၊ဒေါက်တာမြင့်ကြည်နှင့်ဦးစိုးဘုန်းမြင့်တို့ပါဝင်သောကွင်းဆင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့သည်မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်သို့၁၄-၁၀-၂၀၁၆ရက်နေ့တွင်သွားရောက်စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။

စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်

၂။ ၂၀၁၆ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာလ၁၁ရက်နေ့က ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကျဉ်းထောင်ဆန္ဒပြမှု ဖြစ်စဉ်သည်သာမန်အားဖြင့် အကျဉ်းသားများခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားသည်မှစ၍ ဖြစ်ပွားသည်ဟုဆိုသော်လည်း အောက်ပါအခြားအချက်အလက်များကြောင့်ထောင်ပိုင်အပေါ်မကျေနပ်မှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှအခြေခံခဲ့သည်ဟုဆက်စပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃။စားသောက်ရေးအခက်အခဲများ

- (က) အကျဉ်းသားများစားသောက်ရေးအဆင်ပြေစေရန်၊ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရန်နှင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်စေရန်စသည့်ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ယခင်ကစားသုံးသီးနှံ စိုက်ပျိုးခင်းများကို ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးရန် စီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ခြံထွက်သီးနှံများအား ခူးဆွတ်၍ရိက္ခာပဲဟင်းနှင့်ရောနှောချက်ပြုတ်ခြင်း၊၎င်းတို့အစီအစဉ်ဖြင့်အသီးအရွက်ကြော်များ၊ အသီးအနှံဟင်းများချက်ပြုတ်စားသုံးခြင်း များဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိခဲ့ကြသော်လည်း လက်ရှိထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင် အဆိုပါသီးနှံစိုက်ခင်းများ အားလုံးဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း၊
- (ခ) ထို့ပြင်အသီးသီးသောအရွယ်ရှိ သရက်ပင်များမှအသီးများကို ခူးဆွတ်၍ သရက်သီးသုပ်များကျွေးမွေးခြင်းကို ယခင်ထောင်ပိုင်များလက်ထက်က ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော်လည်း လက်ရှိထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင်၎င်းသရက်ပင်များခုတ်လှဲပစ်လိုက်ခြင်း၊
- (ဂ) မီးဖိုကြီးဘေးတွင် ဖိုငယ်လေးများချက်ပြုတ်ခွင့် ပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် အကျဉ်းသားများ အနေဖြင့်နှစ်သက်ရာဟင်းလျာများကို ချက်ပြုတ်ကြော်လှော်စားသုံးခွင့် ရရှိခဲ့ရာမှ လက်ရှိထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင် မီးဖိုတစ်ဖိုသွင်းလျင် ငွေတစ်သောင်းခွဲပေးရခြင်း၊ အဆောင်မှူးကို ကော်ဖီမစ်နှစ်ထုပ်ပေးရခြင်း အပြင်မီးဖိုတွင်ထင်းဖိုးအတွက် ကော်ဖီမစ်တစ်ထုပ်ပေးရခြင်း၊
- (ဃ) ယခင်ထောင်ပိုင်လက်ထက်ကနှင့်နှိုင်းစာလျှင် လက်ရှိထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင် အသား/ ငါးဟင်းများအရွယ်အစားသေးသွားခြင်း၊ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းသွားခြင်း၊

ယခင်က ကြက်ဥကြက်သား၊ ငါးအလှည့်ကျကျွေးခဲ့ရာမှ ယခုအခါ ငါးတစ်မျိုး တည်းကိုသာ အများအားဖြင့်ကျွေးမွေးခြင်း၊

- (င) ART ဆေးသောက်နေရသော HIV ပိုးရှိသူများ၊ TB ဆေးသောက်နေရသော အဆုတ် ရောဂါဝေဒနာသည်များသည် သောက်ရသည့်ဆေး၏ဒဏ်ကိုခံနိုင်ရည်ရှိစေရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အာဟာရပြည့်ဝစွာကျွေးမွေးမှုမရှိခြင်း။

၄။ ကျန်းမာရေးအခက်အခဲများ

- (က) ယခင်ကကျန်းမာရေးမကောင်းသော အကျဉ်းသားများသည် အကျဉ်းထောင် ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြသဆေးကုသမှုခံယူခွင့် ရှိခဲ့သော်လည်း လက်ရှိထောင်ပိုင် လက်ထက်တွင်မိန်းဂျေး (Main Jail) အနီးရှိသစ်ပင်အောက်တွင် တန်းစီ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ဆေးမှူးအလာကိုစောင့်ဆိုင်းနေရသဖြင့် စိတ်ကျဉ်းကြပ်၍ အနေထိုင်ခက်ခဲခြင်း၊ ဆောင့်ကြောင့်ကြာရှည်ထိုင်ရန်ခက်ခဲခြင်း၊
- (ခ) ထိုကဲ့သို့စောင့်ဆိုင်းသော်လည်း ဆရာဝန်လာရောက်မှုမှာ မရှိသလောက်ရှားပါးသည့် အပြင်အကျဉ်းထောင်ဆေးမှူးလာရောက်သည့်အခါတွင်လည်း ယူဆောင်လာသည့် ဆေးကိုသာပေးပြီး၊ ဆေးမပါသည့်ရောဂါများအတွက်ဆေးဝါးမရရှိခြင်း၊
- (ဂ) အရေးပေါ်ကျန်းမာရေးမကောင်း၍ တာဝန်ကျဝန်ထမ်းထံသတင်းပို့ရာတွင် ၎င်း ဝန်ထမ်းမှထောင်ပိုင်ထံသို့လမ်းလျှောက်စကားပြောစက်ဖြင့်သတင်းပို့သော်လည်း သွားခွင့်မရခြင်း၊
- (ဃ) ထိုကဲ့သို့ဆေးဝါးကုသမှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးအခက်အခဲများကြောင့် လက်ရှိ ထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင်မလိုအပ်ဘဲသေဆုံးမှုများရှိနေခြင်း၊
- (င) ထောင်ဝင်စာလာတွေ့သည့် မိသားစုများမှပေးခဲ့သော တစ်ကိုယ်ရေသုံးဆေးဝါးများ ကို ကိုင်ဆောင်သုံးစွဲခွင့်မပြုဘဲ စစ်ဆေးရန်ဟုပြော၍ သိမ်းဆည်းထားပြီး သုံးစွဲခွင့် မရခြင်း၊ ဆေးဝယ်ယူရန်မှာကြားပါကမတန်တဆဈေးဖြင့်ဝယ်ယူသုံးစွဲရခြင်း။

၅။ ငွေကြေးကောက်ခံမှုများပြားခြင်း

- (က) အကျဉ်းထောင်ပြင်ပရှိ မြင်းခြံဓာတ်တော်တိုက်ပြုပြင်ရန်၊ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်ရန် စသည့် အလှူအတန်းများရှိပါက အကျဉ်းသားများထံမှ အတင်းအကြပ် ငွေကြေး ကောက်ခံခြင်း၊

- (ခ) အကျဉ်းထောင်အဆောင်တွင်မီးသီး၊ မီးချောင်းများကျွမ်း၍ဝယ်ယူရန်၊ ရေမော်တာ ဝယ်ယူရန်နှင့်အပိုပစ္စည်းများဝယ်ယူရန်၊မီးစက်အတွက်ဒီဇယ်ဝယ်ယူရန်စသည်တို့အ တွက်ငွေကြေးများပေးနေခြင်း၊
- (ဂ) ထောင်ဝင်စာလာတွေ့သည့်ဧည့်သည်များ နားနေဆောင်အသစ်ဆောက်လုပ်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များကိုအကျဉ်းသားများထံမှကောက်ခံခြင်း၊
- (ဃ) အဆောင်ဘာဝန်ကျအဆောင်မှူးအတွက် ရုံးခန်းဆောက်လုပ်ရာတွင် ကုန်ကျ စရိတ် ကိုအကျဉ်းသားများထံမှကောက်ခံခြင်း၊ ထို့ပြင်ထောင်ဝင်စာလာတွေ့သော ဆွေမျိုးများမှပေးသည့်ငွေကိုဈေးဘား (PPC ခေါ်အကျဉ်းသားလိုအပ်ချက်ကို စုစည်း၍ သွားရောက်ဝယ်ပေးသောဝန်ဆောင်မှုတာဝန်ခံ) ထံတွင်အပ်နှံထားရာ၊ ယင်းစုဆောင်းငွေများထဲမှအထက်ပါရုံးခန်းသစ်ဆောက်လုပ်ရန်အတွက်ယူသုံးခြင်း။

၆။ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများအားခင်းကျင်းပြသခြင်း

- (က) အကျဉ်းသားများ၏အိပ်ယာနေရာတွင် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် စောင်၃ထည်၊ ပုံစံအင်္ကျီ၅စုံ၊အရပ်ဝတ်ဘုံ၊ရေခွက်ခွက်၊ပန်းကန်ချပ်တို့ကိုခင်းကျင်းပြသစေပြီးပို လှုံ့သောကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများကိုပြန်လည်သိမ်းဆည်းမည်ဟု ပြောဆိုခြင်း၊
- (ခ) ယင်းကဲ့သို့ပြသရာတွင်နမူနာပြသင်ကြားခြင်းမရှိဘဲ စစ်ဆေးတိုင်းစိတ်တိုင်းမကျဟု ဆိုကာကြမ်းတမ်းရိုင်းစိုင်းစွာ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းပြောဆိုပြီး အကြိမ်ကြိမ်ပြန်လည် ပြင်ဆင်ခိုင်းခြင်း၊
- (ဂ) ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများခင်းကျင်းပြသမှု(ကစ်ခင်းခြင်း) စစ်ဆေးသည့် အချိန် တစ်လျှောက်လုံး ထောင်ပုံစံ၃၂ (ကိုယ်ရေးအကျဉ်း) စာရွက်ကိုလက်နှစ်ဖက်ဖြင့် စုံကိုင်၍ကြာမြင့်စွာမတ်တပ်ရပ်နေရသဖြင့်စိတ်ကျဉ်းကြပ်၍ဖိစီးမှုများခံစားရခြင်း။

၇။ အထွေထွေမကျေနပ်ချက်များ

- (က) အဆောင်မှအကျဉ်းသားတစ်ဦးထံတွင် တယ်လီဖုန်းဆင်မ်းကတ်တွေ့ရှိရ၍ အကျဉ်းထောင်ဝန်ထမ်းနှစ်ဦးမှ ပါးနားရိုက်၍ မိန်းဂျေးရှေ့တွင်ဒူးထောက် အပြစ်ပေး ခြင်း၊
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများကိုခင်းကျင်းပြသခြင်း (ကစ်ခင်းခြင်း) နှင့်ပတ်သက်၍ အကျဉ်း သားတစ်ဦးအားထောင်ပိုင်ကိုယ်တိုင်ပါးရိုက်ခြင်း၊လက်သီးဖြင့်ထိုးခြင်း၊နားရင်းရိုက်ခြ င်းများပြုလုပ်ခြင်း၊

- (ဂ) အခက်အခဲရှိ၍တင်ပြသူများကို ဖြေရှင်းမပေးသည့်အပြင် အဆောင်ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ အလုပ်ပြောင်းရွှေ့ခိုင်းစေခြင်း၊
- (ဃ) ရပ်ဝေးမှထောင်ဝင်စာလာတွေ့သူအချို့မှာ အကျဉ်းသားများနှင့် မတွေ့ရဘဲပြန်သွားရခြင်း၊
- (င) ဖိပေပတ်လည်အိပ်ခုံတွင် အကျဉ်းသားငှဒီးအိပ်စက်ရခြင်းနှင့် အခန်းတစ်ခန်းတွင် အကျဉ်းသား၄၀ခန့်သာဆံ့သော်လည်း၈၀ခန့်နေထိုင်ရခြင်းတို့ကြောင့်ကျဉ်းကြပ်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်ခြင်း၊
- (စ) ထောင်ပြောင်းရောက်ရှိလာသူများကို ထောင်ပိုင်ကိုယ်တိုင်ခေါ်တွေ့ပြီး အလုပ်နေရာ ချထားခြင်းဖြင့်ငွေကြေးရယူပြီးသက်သာသည့်နေရာတာဝန်ပေးခြင်း၊
- (ဆ) အကျဉ်းသားများ၏မိသားစုထံသို့ ငွေပို့ပေးရေးဆက်သွယ်ပေးရန် အကျဉ်းထောင် ဝန်ထမ်းတချို့အားအကူအညီတောင်းရာတွင်ရရှိငွေကိုအကျဉ်းသားသို့မပေးဘဲအဆို ပါဝန်ထမ်းမှကိုယ်ကျိုးသုံးစွဲခြင်း၊
- (ဇ) အကျဉ်းထောင်ဝန်ထမ်းအချို့သည် အကျဉ်းသားများပစ္စည်းရှာဖွေရာတွင် သာမန် ထက်ပို၍ကြမ်းတမ်းစွာပြုမူလုပ်ဆောင်ခြင်း၊
- (ဈ) အကျဉ်းထောင်ဝန်ထမ်းအချို့သည် ၎င်းတို့နှင့်အဆင်ပြေသော အကျဉ်းသားများ ဆေးလိပ်သောက်သည်ကိုတွေ့ရှိပါကအပြစ်မပေးဘဲအခြားအကျဉ်းသားများဆေးလိပ် သောက်သည်ကိုတွေ့ရှိပါကစည်းကမ်းမရှိဟုဆိုကာဖားခုန်ခုန်ခိုင်းခြင်း၊
- (ည) ယခင်ထောင်ပိုင်လက်ထက်ကနံနက်၈နာရီမှသာ အကျဉ်းသားများသို့ ဝင်ရောက် စစ်ဆေးခဲ့ရာမှ ယခုထောင်ပိုင်လက်ထက်တွင် နံနက်၆နာရီဝန်ထမ်းများအား စစ်ဆေးပြီးလျှင် ပြီးချင်းအကျဉ်းသားများသို့ ဝင်ရောက်စစ်ဆေးခြင်းကြောင့် အကျဉ်း သားများအတွက်မျက်နှာသစ်ချိန်၊နံနက်စာစားချိန်များလုံလောက်မှုမရှိခြင်း။

ကော်မရှင်၏အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များ

၈။ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်၏ အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၁၁ရက်နေ့ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဓိကတာဝန်ရှိ သောထောင်ပိုင်အပါအဝင် အကျဉ်းထောင်ဝန်ထမ်းများအနက် တာဝန်ရှိသူများအား ဖော်ထုတ်အရေးယူနိုင်ရေးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း စစ်ဆေးပြီးထိရောက်စွာအရေးယူဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

- (ခ) ထောင်တွင်းစိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကို အကျဉ်းသားများသက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက်ဦးတည်၍စနစ်တကျပြန်လည်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (ဂ) ရိက္ခာဝယ်ယူရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို သင့်တော်သောကော်မတီများဖွဲ့စည်း၍ အလှည့်ကျ တာဝန်ပေးခြင်း၊ စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်း၍ စစ်ဆေးစေခြင်းများ ပြုလုပ်၍အကျဉ်းသားများစားသောက်ရေးကို ယခုထက်ပိုမိုကောင်းမွန် လုံလောက် အောင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (ဃ) ART ဆေးသောက်နေရသော HIV ပိုးရှိသူများ၊ TBဆေးသောက်နေရသော အဆုတ် ရောဂါဝေဒနာသည်များအား သောက်ရသည့်ဆေး၏ ဒဏ်ကိုခံနိုင်ရည်ရှိစေရေး အတွက် အာဟာရပြည့်ဝစေရန်လိုအပ်သဖြင့် လုံလောက်သောအစားအစာများကို စီစဉ်ကျွေးမွေးပေးသင့်ပါသည်။
- (င) ကျန်းမာရေးမကောင်းသောအကျဉ်းသားများ လွယ်ကူအဆင်ပြေစေမည့် ဆေးဝါး ကုသမှုစနစ်ကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (စ) ထောင်ဝင်စာလာတွေ့သည့် မိသားစုများမှပေးခဲ့သော တစ်ကိုယ်ရေသုံး ဆေးဝါး များကို ဆရာဝန်သို့မဟုတ်ဆေးမှူးမှစစ်ဆေးပြီးပါက ကာယကံရှင်ထံသို့ အမြန်ဆုံး ပေးအပ်သင့်ပါသည်။
- (ဆ) အကျဉ်းသားများ၏ ကျန်းမာရေးအရ ဝယ်ယူပေးရန်တောင်းဆိုသော ဆေးများကို မှန်ကန်ပြီးသက်သာသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ရေးစနစ်တကျကြပ်မတ်ဆောင် ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (ဇ) အကျဉ်းသားများအပေါ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်စေမည့် တရားနည်းလမ်းမကျသော ငွေကြေးကောက်ခံသည့်စနစ်ကိုတင်းကြပ်စွာတားမြစ်ပိတ်ပင်သင့်ပါသည်။
- (ဈ) အကျဉ်းသားတစ်ဦးချင်း၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းများခင်းကျင်းပြသခြင်း (ကစ်ပုံခြင်း) သည်အကျဉ်းထောင်အက်ဥပဒေ၊ အကျဉ်းထောင်လက်စွဲများတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ထားခြင်း မရှိပါကယင်းစနစ်ကိုကျင့်သုံးခြင်းမရှိစေရန် လိုအပ်သည့် ညွှန်ကြားချက် များထုတ်ပြန်သင့်ပါသည်။
- (ည) အကျဉ်းသားများအပေါ် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ သည်စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းမှု၏ ဘောင်ထက်ကျော်လွန်၍ လူမဆန်စွာပြုမူဆက်ဆံမှု အပါအဝင် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် ဂရုပြုဆောင်ရွက်သင့်ပါ သည်။

- (င) မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်သည် သတ်မှတ်အင်အားထက် ၂ဆ ကျော်ထိန်းသိမ်းထား နေရသည့် အတွက်အိပ်ဆောင်များတိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်နိုင်ရေး လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေ တင်ပြတောင်းခံဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (ငှ) ဆရာဝန်အပါအဝင် လိုအပ်သောကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့် လိုအပ်သောဆေးဝါး များ၊ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများကို အလုံအလောက်ခန့်ထားဖြည့်ဆည်းပေးသင့်ပါ သည်။
- (ဇ) မြင်းခြံအကျဉ်းထောင်သည် သတ်မှတ်ဝန်ထမ်းအင်အား၁၀၉ဦး ရှိသော်လည်း လက်ရှိတွင် ၈၄ဦးသာရှိသည့်အတွက် ဝန်ထမ်းအင်အားမလုံလောက်ဖြစ်နေသည်ကို ဆောလျင်စွာဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (ဈ) မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်မှ ခေါ်ယူတွေ့ဆုံမေးမြန်းသော အကျဉ်းသားများနှင့်ဝန်ထမ်းများသည်၎င်းတို့ဆန္ဒအရလာရောက်ထွက်ဆိုကြခြင်းမ ဟုတ်ဘဲကော်မရှင်မှခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်းသာဖြစ်သဖြင့်၎င်းတို့အပေါ်အငြိုးတေးထား ချိန်ဆက်ဆံခြင်း၊အခြားအကျဉ်းထောင်များသို့ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများအပါအဝင်လက်တုံ့ ပြန်မှုမခံရစေရေးအတွက်မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်ဥပဒေပုဒ် ၆၃၈အရသက်ဆိုင်ရာမှအလေးထားဂရုပြုဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၆ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာလ၁၉ရက်